

2438
Pēt. 1954.

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Petravičs Nikolajs (1909-1946.), glezne
Henrijs Eizenšs (1922-1984.), grafika
Petravičs Nikolajs (1953.), grafikas
ģimenes fonds

F-2438

Petraviča ģimene

Fonds nr. 2438
Petraškēvičs Nikolajs (1909 – 1976), gleznotājs,
Heniša Eiženija (1922 – 1984), grafīķe,
Petraškēvičs Juris (dz. 1953), grafīķis / ģimenes fonds

Vēsturiskā izziņa
vienkāršotajam 1-v aprakstam un 2-v aprakstam

Fondraža nosaukums

Fondraža nosaukums(aprakstam 1-v) Petraškēvičs Nikolajs (1909 – 1976), gleznotājs; (aparakstam 2-v) Heniša Eiženija (1922 – 1984), grafīķe. Fondraža nosaukumā 1–v aprakstā viņa uzvārda rakstībā ievērota dokumentu dāvinājuma līgumā lietotā pareizrakstības forma. Enciklopēdijās u.c. uzziņu avotos ir konstatētas nelielas atšķirības fondraža uzvārda rakstībā.

Fondražu biogrāfijas

Nikolajs Petraškēvičs dzimis 1909. gada 11. novembrī Rīgā strādnieka ģimenē. Ar pārtraukumiem mācījies Latvijas mākslas akadēmijā (LMA) no 1942. līdz 1948. gadam, beidzis Stājglezniecības meistardarbnīcu. Mākslinieku savienības (MS) biedrs no 1952. gada. Daudzpusīgs mākslinieks, strādājis eļļas tehnikā, mūža otrajā pusē pievērsies akvareļglezniecībai. Gleznojis zvejniekus, plostniekus, ostas motīvus, klusās dabas, ainavas (t. sk. no ceļojumiem pa bij. PSRS teritoriju). Strādājis par pedagogu Lietišķās mākslas vidusskolā Rīgā no 1948. līdz 1957. gadam, vadījis Rīgas Tramvaju trolejbusu pārvaldes (TTP) kultūras nama Tautas glezniecības studiju (no 1962. gada). Viens no bērnu zīmēšanas olimpiāžu organizētājiem. Piedalījies UNESCO 12. kongresā Parīzē par bērnu estētisko audzināšanu (1975).

Izstādēs piedalījies no 1951. gada. Nozīmīgākās personālizstādes Rīgā (1969; 1974), Tukumā (1970), Viļņā (1970), Kuldīgā (1971), Maskavā (1973), Baku (1973), Smiltēnē (1974), Murmanskā (1974), pēcnāves izstāde Tukumā (1977), Bauskā (1979). Apbalvots ar PSRS MS diplomu (1959). LPSR Nopelniem bagātā mākslas darbinieka goda nosaukums piešķirts 1975. gadā.

Miris 1976. g. 7. janvārī Rīgā.

Eiženija Heniša dzimusi 1922. gada 21. novembrī Rīgā kalpotāju ģimenē. Beigusi Latvijas valsts mākslas akadēmijas (LVMA) Grafikas nodaļu (1950). Strādājusi par asistenti LVMA Grafikas katedrā (1952 – 1954). Mākslinieku savienības (MS) biedre no 1954. gada. Izstādēs piedalījusies no 1950. gada. Personālizstādes Rīgā (1966; 1973), Koknesē (1973), Smiltēnē (1974; kopā ar S.Ozoliņu), Ogrē (1975), Tūmē (1976). Daudzpusīga māksliniece, darbojusies dažādos grafikas veidos un tehnikās. Pievērsusies grāmatu grafikai, kurā izkopusi poētisku literārā teksta interpretāciju. Stājgrafikā strādājusi linogriezuma, oforta, cinkotipijas un dažādās jauktās tehnikās. Savos darbos pievērsusies poētiskiem Latvijas dabas, jūras, zvejnieku darba tēlojumiem, kā arī bērnu tematikai. Laba zīmētāja, darinājusi arī ekslibrus.

Mirusi 1984. gada 5. maijā Rīgā.

Tiešais iegūšanas avots

Fonda nr. 2438 aprakstu 1-v un 2-v dokumenti saņemti 2005. gadā no mākslinieku N. Petraškēviča un E. Henišas dēla Jura Petraškēviča.

Temats un saturs

Fonda nr. 2438 vienkāršotajā aprakstā 1-v iekļauti dokumenti, kas atspoguļo mākslinieka N. Petraškēviča radošo un pedagoģisko darbību. Fonds gan tematiski, gan māksliniecisko līdzekļu pielietojuma un darbu formātu ziņā ir ļoti daudzveidīgs. 2438. fonda 1-v aprakstā iekļauto materiālu klāstā mazāko daļu aizņem pedagoģiskā darba dokumenti un fotomateriāli, lielāko – radošā darba dokumenti.

Aprakstā 2-v sakārtoti Eiženijas Henišas radošā darba dokumenti. Saņemtie dokumenti paplašina Latvijas Valsts arhīvā (LVA) esošo informāciju par 20. gs. 2. puses latviešu māksliniekiem.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti valsts glabāšanā daļēji sakārtoti.

Komplektēšana

Iespējams fonda papildinājums.

Sistematizācija

Fonds 1-v ir apakšfonds par N. Petraškēviča radošo un pedagoģisko darbu, kuram pakārtotas 4 sērijas un 7 apakšsērijas:

1. Radošā darba dokumenti;
  - 1.1. Zīmējumi, mācību zīmējumi, skices, grafika; studijas u. c. materiāli gleznām (t. sk. akvareļiem);
  - 1.2. Krāsu un kompozīcijas skices (uz atsevišķām lapām meti ainavām, sižetiskām kompozīcijām, klusajām dabām; formāts – kvadrāts vai tuvināts kvadrātam; izmēri pārsvarā 16,5 x 16,5 cm un mazāki);
  - 1.3. Skiču bloki un burtnīcas;
  - 1.4. Burtnīcas un piezīmju lapas ar dabas novērojumu, mākslas vēstures lekciju pierakstiem, piezīmes par glezniecības tehnoloģiju, atziņas par glezniecību u. c. radošā darba piezīmes;
  - 1.5. Eļļas gleznas;
  - 1.6. Akvareļi un pasteļi;
  - 1.7. Iesniegumi, akti, afiša, izstāžu katalogi u. c. dokumenti par N. Petraškēviča radošo darbību;
2. Pedagoģiskais darbs;
3. Vēstules, sadzīviska rakstura zīmītes, dāvinājumi N. Petraškēvičam;
4. Fotografijas.

Dokumentu vērtības ekspertīze, sistematizācija un aprakstīšana vienkāršotam aprakstam 1-v iesākta 2005. gada 2. ceturksnī un pabeigta 2006. gada 2. ceturksnī. Dažas dokumentu grupas N. Petraškēvičs bija sakārtojis tematiski pēc sev nozīmīgas sistēmas par tehniskiem paņēmieniem u. c. motivācijas. Iespēju robežās fonda raža lietotā dokumentu grupu tematiskā sistematizācija un dokumentu kārtojums lietās tika respektēts.

Fonds 2-v ir apakšfonds par N. Petraškeviča dzīvesbiedres E. Henišas radošo darbību. Dokumentu sistematizācija:

1. Radošā darba dokumenti;

3

1.1. Mācību zīmējumi, grafikas, zīmējumi, studijas, skices, meti u. c. radošā darba dokumenti (t. sk. studiju laika dāvinājums E. Henišai);

1.2. Grāmatu grafika.

Pieejamības noteikumi

Izmantošanas ierobežojumu nav.

Dokumentu valoda

Pamatteksts latviešu valodā, atsevišķi dokumenti krievu valodā.

Kopiju esamība

Atsevišķos gadījumos lietās saglabātas dokumentu kopijas, ja tās ir vienā eksemplārā un nav oriģināla (vai tas ir sliktā tehniskā stāvoklī).

Fiziskais raksturojums

Dokumenti labi saglabāti.

Uzziņas palīg līdzekļi

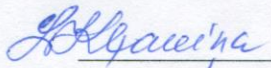
Ir pieejams apraksts glabājamo lietu līmenī. Ziņas par N. Petraškēviču un E. Henišu rodamas arī Latvijas PSR laika periodikā un zinātniskos izdevumos, kā arī pēc 1991. gada izdotās enciklopēdijās.

Saistītās aprakstījuma vienības

Ziņas par N. Petraškēviču un E. Henišu ir Latvijas PSR Mākslinieku savienības fondā (230. fonds) u. c. LVA fondos, kuru dokumenti atspoguļo latviešu mākslinieku sabiedrisko un radošo darbību.

Fonda vēsturisko izziņu
sastādīja vecākā eksperte

19. 05. 2006.

 / Laima Kļaviņa /

LIETAS Nr. _____ **APLIECINĀJUMA LAPA**

Lietā iešūtas (ievietotas) 3 (trīs)
ar cipariem un vārdiem _____ lapas

tai skaitā lapas ar litera Nr. _____,

izlaisti lapu Nr. _____;

+ _____ iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja vec. eksp. [Paraksts] [Paraksta atšifrējums]
amats paraksts paraksta atšifrējums